Vlaams Parlement

vergadering **C122**
zittingsjaar 2018-2019

Woordelijk Verslag

Commissievergadering

Commissie voor Leefmilieu, Natuur, Ruimtelijke Ordening, Energie en Dierenwelzijn

van 13 maart 2019

INHOUD

VRAAG OM UITLEG van Andries Gryffroy aan Lydia Peeters, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over het opsporen van energiefraude
– 879 (2018-2019) 3

VRAAG OM UITLEG van Andries Gryffroy aan Lydia Peeters, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over de energielening
– 880 (2018-2019) 7

VRAAG OM UITLEG van Andries Gryffroy aan Lydia Peeters, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over de lokale energieprojecten
– 881 (2018-2019) 12

VRAAG OM UITLEG van Andries Gryffroy aan Lydia Peeters, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over de mini-energiebeleidsovereenkomsten (mini-EBO's) voor kmo's
– 882 (2018-2019) 16

VRAAG OM UITLEG van Andries Gryffroy aan Lydia Peeters, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over de vervallen energieprestatiecertificaten (EPC's) voor publieke gebouwen
– 883 (2018-2019) 19

VRAAG OM UITLEG van Andries Gryffroy aan Lydia Peeters, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over de cijfers en de monitoring van het energiebeleid
– 884 (2018-2019) 20

VRAAG OM UITLEG van Andries Gryffroy aan Lydia Peeters, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over het opsporen van energiefraude
– 879 (2018-2019)

Voorzitter: mevrouw Valerie Taeldeman

De voorzitter: De heer Gryffroy heeft het woord.

Andries Gryffroy (N-VA): Minister, in het verhaal van het klimaat past ook het verhaal van de energiefraude. De Vlaamse Regering treedt ook op tegen energiefraude. Een ontwerp van decreet betreffende het voorkomen, detecteren, vaststellen en bestraffen van energiefraude werd begin 2017 goedgekeurd. Dit decreet geeft een kader om beter te kunnen ageren tegen energiefraude. Het geeft de distributienetbeheerders de nodige middelen om effectief te kunnen optreden. Het Vlaams Energieagentschap (VEA) is bevoegd voor een administratieve handhaving.

Op basis van de voorlopige cijfers – voorlopig omdat de cijfers van Infrax nog niet waren opgenomen waardoor enkel de cijfers van het Eandisgebied waren opgenomen – uit mijn schriftelijke vraag nummer 88 van 25 januari 2019 stellen we vast dat het aantal energiefraudedossiers en de gerecupereerde bedragen in 2018 sterk zijn toegenomen in vergelijking met 2017. In het ex-Eandisgebied steeg het aantal energiefraudedossiers van 510 in 2017 naar 1233 in 2018. De gerecupereerde bedragen stegen van 923.000 euro in 2017 naar meer dan 3,4 miljoen euro in 2018. De cijfers voor het ex-Infraxgebied voor 2018 zijn echter nog niet gekend.

Uit deze cijfers, die ondertussen de media hebben gehaald, blijkt heel sterk dat er een enorme toename is van wietplantages. Of dat iets wil zeggen over de vraag of er meer verbruik is dan vroeger, weet ik niet. In elk geval is er een enorm verschil. We spreken over gerecupereerde bedragen in 2017, enkel voor het ex-Eandisgebied, van 355.000 euro. Nu gaat het in het ex-Eandisgebied over 2.264.000 euro. Dat is enorm en dat heeft te maken met het feit dat er een duidelijk decreet is waardoor ze weten wat ze wel en niet mogen doen, dat er vermoedelijk ook een goede samenwerking zal zijn met de gerechtelijke diensten en dat de opsporingsmethodes verbeterd zijn.

Minister, hoe sporen de distributienetbeheerders energiefraude op? We merken op dat in dossiers van energiediefstal of metermanipulaties negen op de tien dossiers worden geseponeerd. Daarbij wordt aangegeven dat een dossier van zegelbreuk alleen als een fraudedossier wordt beschouwd als er ook effectief energiediefstal is. Is dit een verklaring voor het groot aantal niet-vervolgingen bij de dossiers? Op welke manier wordt energiediefstal vastgesteld?

Hoe evalueert u zelf het decreet van juni 2016 voor de aanpak van energiefraude en de resultaten? Creëert dit voldoende mogelijkheden voor de distributienetbeheerders om energiefraude op te sporen en te sanctioneren? Of wat zijn eventueel mogelijke verbeterpunten?

De voorzitter: Minister Peeters heeft het woord.

Minister Lydia Peeters: Mijnheer Gryffroy, de wijze van opsporing verschilt naargelang het fraudedomein.

De netbeheerders geven aan dat er bijvoorbeeld voor meterfraude en energiediefstal op dit ogenblik geen proactieve opsporing plaatsvindt. Voor dit soort energiefraude wordt namelijk het initiatief van de politie gevolgd. Er lopen wel gesprekken met de netbeheerders uit Nederland om kennis te delen over de detectiemethodieken die daar voor dit soort fraude worden toegepast.

Wanneer klanten met schulden verdwijnen bij de sociale leverancier, worden deze klanten wel actief opgespoord en teruggenomen van bij de commerciële leverancier. De klant wordt opnieuw in de portefeuille van de actieve klanten behandeld en de schuld wordt langs deze weg teruggevorderd. Op deze manier kan contractfraude worden tegengegaan.

Er is een derde vorm van fraude, in verband met de REG-premies. In het geval van aanvragen van REG-premies wordt steeds grondig gecontroleerd om potentiële fraudedossiers proactief te identificeren. Zo kunnen deze dossiers worden onderzocht op fraude vóór de uitbetaling, zodat zo min mogelijk premies opnieuw moeten worden teruggevorderd.

Wat betreft fraude met groenestroomcertificaten, wordt een deel van de dossiers geïdentificeerd door actieve eerstelijnscontroles die worden uitgevoerd bij de klantaanvragen. Dit zijn bijvoorbeeld wijzigingen van de certificaatgerechtigden of verhuizingen. Meldingen door klanten komen minder vaak voor, maar worden ook steeds onderzocht. Dossiers worden ook hier proactief opgespoord door een eigen onderzoek van de netbeheerders. Het gaat dan voornamelijk om het zoeken naar andere installaties gelinkt aan een frauduleuze installateur of keurder. Proactieve identificatie van dossiers op basis van data-analyse zal in de toekomst ook kunnen, maar is nu nog in de onderzoeksfase. De medewerkers van Fluvius die op de baan zijn, zoals technici en meteropnemers, kunnen melding maken van adressen waar zonnepanelen liggen die niet bekend zijn bij de distributienetbeheerders. Op basis van die meldingen worden dossiers niet-gemelde PV (photovoltaic) aangemaakt en opgevolgd.

U vroeg verder naar het aantal seponeringen. Een dossier wordt vaak geseponeerd omdat er onvoldoende bewijzen zijn. In sommige gevallen is het ook geen prioriteit om een dossier te vervolgen. Fluvius zal alleszins eerst intern bewijzen verzamelen om de energiediefstal aan te tonen. Ze doen dit door een analyse te maken van historische verbruiken om na te gaan of anomalieën in het verbruik zichtbaar zijn. Met de berekeningen en de vaststellingen ter plaatse van de techniekers maken zij een dossier aan en schrijven ze de netgebruiker aan om het verlies te recupereren. Als er enkel een zegelbreuk is en dus geen energiediefstal, is er volgens het Energiedecreet geen sprake van een onrechtmatig voordeel en dus is er in principe ook geen energiefraude. Deze dossiers worden dan ook afgehandeld als schadedossiers. En dan is er een verdere seponering, aangezien het probleem is opgelost.

Wat de evaluatie van het decreet betreft, weten we alleszins dat, sinds het regelgevend kader er is dat deze legislatuur is ingevoerd, een gecoördineerde aanpak van energiefraude mogelijk is en dat dat ook een pak makkelijker is dan vroeger. Het is nu bijvoorbeeld veel duidelijker wat er allemaal te verstaan valt onder het onrechtmatig verkregen voordeel en op welke manier dit moet worden berekend. Naast het terugvorderen van dat onrechtmatig verkregen voordeel kunnen de boetes hiervoor oplopen tot 20.000 euro per overtreding en kunnen ze ook makkelijker administratief worden geïnd door het Vlaams Energieagentschap. Er is vorig jaar – dat hebt u inderdaad in de pers kunnen lezen – voor een recordbedrag gerecupereerd uit dossiers rond energiefraude.

In het decreet is bepaald dat de distributienetbeheerders jaarlijks een rapport opstellen over het voorkomen, detecteren en vaststellen van energiefraude in het afgelopen jaar. Dat rapport wordt ons voor 1 mei 2019 bezorgd. Op dat moment zullen de definitieve en volledige cijfers en ook de analyse voor 2018 gekend zijn.

De cijfers die nu al bekend zijn, kunnen we volgens mij alleen maar toejuichen. Het bewijst dat de aanpak, die ook decretaal verankerd is, effectief werkt. Energiefraude wordt krachtdadig aangepakt en iedereen draagt gelijk bij tot de kosten van het net. Wie dat niet doet, zorgt ervoor dat alle anderen meer betalen. Daarom is het van zeer groot belang om energiefraude vroegtijdig te detecteren en op te

sporen, iets wat straks ook via datamining en profilering kan. Het decreet laat dat laatste wel al toe, maar het project zit nog in de onderzoeksfase. Datamining en profilering zullen in de toekomst een belangrijke bijdrage kunnen leveren in de strijd tegen energiefraude.

De voorzitter: De heer Gryffroy heeft het woord.

Andries Gryffroy (N-VA): Wat ik mij afvraag in het kader van de REG-fraude (rationeel energieverbruik), de fraude met energiepremies, is of we daar wel duidelijk kunnen spreken over fraude. Zou het niet kunnen zijn dat het niet zozeer gaat om fraude, maar om onduidelijkheden in het aanvraagsysteem, waardoor mensen fouten maken en onjuiste of onvoldoende documenten indienen? Vooral bij de ondersteuning van warmtepompen hoor ik dat er nogal wat problemen zijn en dat er gediscussieerd wordt over de COP-waarde ('coefficient of performance') en over het feit dat het buffervat en de warmtepomp van hetzelfde merk moeten zijn, dat de koeling uitgeschakeld moet kunnen worden en dat het niet voldoende is dat het elektronisch is. Ik hoor dat er daaromtrent heel wat onduidelijkheden zijn en ik vraag me dan ook af of de cijfers hier effectief op fraude wijzen of veeleer op onduidelijkheden. Die leiden er eveneens toe dat premies achteraf gerecupereerd worden.

De voorzitter: De heer Danen heeft het woord.

Johan Danen (Groen): Energie en energiefraude zijn inderdaad zeer interessante thema's, in die zin dat er vroeger blijkbaar heel weinig werd opgetreden tegen energiefraude omdat de instrumenten daartoe er niet waren. Nu wordt er meer en meer opgetreden.

Ik vind de opgehaalde bedragen wel nog steeds aan de lage kant. In centen lijkt het veel, maar relatief gezien gaan we de energieprijs er niet substantieel mee laten dalen, wat nochtans ooit de bedoeling was van uw voorganger, minister.

Als het gaat over metermanipulatie en het verbreken van zegels, stelt de heer Gryffroy dat negen op de tien dossiers geseponeerd worden. Ik had nochtans begrepen dat het VEA administratieve boetes kan innen. Is het VEA voor dit soort misdrijven dan niet gemachtigd om in te grijpen? Als het VEA inderdaad niet gemachtigd is, dan zou ik graag willen vragen om het decreet aan te passen om dat wel mogelijk te maken. Dat kan misschien aan het begin van de volgende legislatuur. Als je mensen hebt die het zegel breken, dan gaat dat in bijna alle gevallen om een misdrijf en daar stel je best een boete tegenover. Ik zeg niet dat die mensen een gigantisch zware boete moeten krijgen, maar ik vind wel dat je de spelregels moet volgen. Wie die niet volgt, moet gestraft worden. Dat lijkt me een sociale maatregel. Schrijf je daar geen boetes voor uit, dan is dat asociaal en ga je de prijs voor de anderen opdrijven. Dat kan de bedoeling niet zijn.

Mijn concrete vraag is dus of het VEA gemachtigd is om boetes op te leggen voor het verbreken van zegels of manipuleren van meters.

De voorzitter: De heer Bothuyne heeft het woord.

Robrecht Bothuyne (CD&V): Ik zal het heel kort houden en wil zowel de vraagsteller als de minister bedanken voor respectievelijk de vraag en het antwoord.

Collega Danen, ik denk niet dat we ooit de illusie hebben gecreëerd dat we met de bestrijding van de energiefraude ook nog eens de factuur zouden kunnen doen dalen. Ik denk dat energiefraude bestrijden een kwestie is van rechtvaardigheid, maar we mogen niet in de val trappen van sommige partijen die de fraudebestrijding willen gebruiken om de begroting in evenwicht te brengen of de energiefactuur te verlagen.

Rechtvaardigheid is wel belangrijk.

Het is collega Tinne Rombouts die al een aantal jaren op die nagel klopt, wat uiteindelijk aanleiding heeft gegeven tot een decretaal kader en dat is een bijzonder goede zaak.

Minister, wat kunnen we leren over de manier waarop we ondersteuning bieden, over de premies en de manier waarop ze kunnen worden aangevraagd, en over de manier waarop fraude kan worden bestreden? Komen er bijsturingen?

De voorzitter: Minister Peeters heeft het woord.

Minister Lydia Peeters: Mijnheer Gryffroy, wat eventuele onduidelijkheid over de premies betreft, verwijs ik naar het decreet waarin duidelijk staat dat de distributienetbeheerders straks een rapport zullen opstellen. Het is in eerste instantie de bedoeling dat men energiefraude gaat voorkomen, detecteren en vaststellen. En wanneer het gaat over onduidelijkheid in de documenten, gaat het specifiek over het luik 'voorkomen'. Op dat moment is er nog geen sprake van energiefraude als dusdanig. Als er onduidelijkheden zijn, is er de proactieve aanpak en kan men anticiperen voor er sprake is van fraude. Wanneer achteraf blijkt dat er wel degelijk opzet in het spel is, zal dit zijn volledige weg moeten doorlopen. Wanneer er effectief sprake is van energiefraude, moet daartegen worden opgetreden.

Mijnheer Danen, de bedragen die zijn geïnd, zijn volgens u niet hoog genoeg. Hoe lager die bedragen, hoe minder energiefraude. Ik wil er ook op wijzen dat het decreet nog geen twee jaar zo is, we zitten dus nog altijd in de eerste fase. Er is één volledig jaar doorlopen. Het VEA kan boetes opleggen maar wanneer het specifiek gaat over meterfraude en zeker wanneer het gaat over criminele activiteiten, wordt dat vaak vastgesteld door de politie en is er de gerechtelijke procedure. In dat geval kan men niet interveniëren en kan het VEA niet automatisch boetes opleggen.

Wanneer er geen sprake is van een onrechtmatig voordeel, dus wanneer een meter alleen beschadigd is, dan moet volgens het decreet ook geen fraudedossier worden opgesteld en wordt dit via een schadedossier verder afgehandeld.

De voorzitter: De heer Gryffroy heeft het woord.

Andries Gryffroy (N-VA): Ik wil erop wijzen dat in 2017 de gerecupereerde bedragen 1,1 miljoen euro bedroegen. Wanneer ik dat extrapoleer naar 2018, spreken we over 4,1 miljoen euro. *(Opmerkingen van Johan Danen)*

Dat is niet de vraag. De bedoeling is dat er niet gefraudeerd moet worden. En als er wel wordt gefraudeerd, dan moeten er voldoende tools zijn bij de distributienetbeheerders en bij het VEA om fraude zo goed mogelijk op te sporen omdat ze anders wordt verrekend in de factuur. Daarom moeten we ook keihard optreden. Dankzij het decreet hebben we die vervierVoudiging wel kunnen detecteren.

Johan Danen (Groen): Volgens de communicatie van toenmalig minister Tommelein kan de factuur worden verlaagd als gevolg van de fraude. *(Opmerkingen van de voorzitter)*

Andries Gryffroy (N-VA): Ik antwoord gewoon op uw vraag en ik zag dat u aan het praten was met uw collega. Ik wil er enkel op wijzen dat fraude er niet zou moeten zijn maar als ze er is, moeten er tools zijn om ze op te sporen. Het gerecupereerde bedrag is vervierVoudigd. Als u dat niet genoeg vindt, bent u misschien Sinterklaas of iemand anders, maar voor mij is dat een gigantisch succes. *(Opmerkingen van Johan Danen)*

Voor groene stroomcertificaten is het bedrag verdubbeld, voor energiepremies is het bedrag maal drie, als het gaat over energiediefstal is het bedrag maal drie, als het gaat over plantages is het bedrag maal acht. Ik zou dus niet durven zeggen

dat er onvoldoende gebeurt. We zien duidelijk dat het decreet werkt, en u gaat dat misschien niet plezant vinden, maar ik moet het in elk geval vaststellen.

Ten tweede ben ik ook benieuwd naar het rapport dat de distributienetbeheerder moet opmaken. Als we over energiediefstal spreken, is het zeer goed te definiëren wat opzettelijk is en wat niet. Als het over energiepremies gaat, denk ik dat daar de grens iets meer flou is. Dus daar ben ik benieuwd om van de distributienetbeheerder te weten te komen hoeveel dossiers ze inderdaad in het traject 'voorkomen' hebben proberen te steken, of wat echt als opzettelijke fraude beschouwd wordt.

Ik zou in elk geval zeggen dat wat gefraudeerd wordt, door iedereen betaald wordt. We moeten dat dus keihard aanpakken. We zien dat het decreet werkt: maal vier, van 1 miljoen naar 4 miljoen, ik beschouw dat als een succes.

De voorzitter: Ik wil misschien ook nog even in herinnering brengen dat het antwoord van de minister verwijst naar de evaluatie die verwacht wordt op 1 mei.

De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Andries Gryffroy aan Lydia Peeters, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over de energielening – 880 (2018-2019)

Voorzitter: mevrouw Valerie Taeldeman

De voorzitter: De heer Gryffroy heeft het woord.

Andries Gryffroy (N-VA): In principe is dit onderwerp een paar weken geleden ook al besproken, maar nog niet op basis van de concrete cijfers die er waren. Het was in het algemeen, toen we een hoorzitting hadden met het Vlaams Energieagentschap (VEA) over het Renovatiepact. Hier is het dan wat concreter.

Rationeel omgaan met energie en het snoeien in het verbruik blijven de meest efficiënte, duurzame en goedkoopste oplossingen. We moeten dus de gezinnen aanzetten om de woning goed te isoleren, om rationeel om te gaan met energie en om te investeren in duurzame energieproductie. De Vlaamse Energielening werd in het leven geroepen om voordelig te lenen voor energetische ingrepen aan de woning. Sinds 2015 werden al meer dan 15.000 leningen toegekend, om heel concreet te zijn: 15.881 leningen.

Alle Vlamingen, behalve de inwoners van Linkebeek en Wezembeek-Oppem, konden als eigenaar of huurder tot eind 2018 een beroep doen op de energielening voor een woning in Vlaanderen. Wie behoort tot de prioritaire doelgroepen, komt in aanmerking voor een renteloze lening, die ook na 2018 aangevraagd kan worden.

Sinds 1 oktober 2017 kunnen ook niet-commerciële rechtspersonen en coöperatieve vennootschappen, bijvoorbeeld scholen, ziekenhuizen, vzw's, tot eind 2019 een voordelige energielening aanvragen.

Ik heb een aantal cijfers opgevraagd die terug te vinden zijn in de verschillende antwoorden op de schriftelijke vragen 66, 67 en 68. Daarom heb ik dus de volgende vragen.

Het totaal aantal energieleningen in 2018 – dat waren er 3934 – is met bijna 10 procent gedaald ten opzichte van 2015. Toen waren er 4321. Weliswaar was 2017 een dieptepunt, we kunnen dus wel zeggen dat we opnieuw een stijging hadden ten opzichte van 2017. Maar wat is volgens u de reden voor deze daling?

We merken dat de renteloze energieleningen meer dan verdubbeld zijn, namelijk van 869 in 2015 naar 1921 in 2018. Hebt u enig idee of die stijgende lijn verder doorgezet wordt in 2019? Wat gaat u doen om deze renteloze lening nog beter te

promoten? Op welke manier zult u daaromtrent samenwerken met de diverse betrokken partners? Wat is de impact daarvan op de hervormde energiehuizen?

In 2018 ging 60 procent van de dossiers van de renteloze energieleningen naar isolerende werken – laat ons zeggen naar de schil: dat is zowel hoogrendementsglas, als dakisolatie, als muur- en vloerisolatie –, maar ook gemiddeld 24 procent naar PV-panelen (photovoltaic). Dat is enorm verschillend van provincie tot provincie. Ik neem mijn eigen provincie erbij, waar ik zie dat in totaal 1858 leningen aangevraagd zijn, waarvan 40 procent naar PV-panelen gaat. Hoe kijkt u zelf naar deze verhouding, waarbij gemiddeld 60 procent naar de schil gaat, en een kwart naar PV-panelen?

In 2018 werden er slechts zeven energieleningen aan rechtspersonen toegekend. Ik weet dat het toen nog een uitdrukkelijke vraag was van CD&V om dit ook aan deze rechtspersonen toe te kennen. Ik sta daar ook achter, want dat gaat bijvoorbeeld ook over de sportclubs die dat zouden kunnen gebruiken om bepaalde investeringen aan hun sanitair warm water te doen. Wat is volgens u de reden van het beperkte aantal aanvragen? Hoe gaat u proberen deze nog een boost geven? Want hier kan men nog aanvragen doen tot eind 2019.

De voorzitter: Minister Peeters heeft het woord.

Minister Lydia Peeters: Mijnheer Gryffroy, u hebt het in uw eerste vraag over een daling van 10 procent. Dat moet ik corrigeren. In het antwoord op uw schriftelijke vraag nummer 67 betreffende de 0 procentlening, wordt expliciet vermeld dat de gegevens enkel de 0 procentlening betreffen die aan de prioritaire doelgroep zijn verstrekt en derhalve exclusief de energieleningen zijn die aan 0 procent worden verstrekt ingevolge de rentesubsidie vanwege de gemeenten. In 2018 werden 1450 dergelijke energieleningen aan 0 procent aan een kredietnemer die niet tot de prioritaire doelgroep behoort, toegekend, wat het totaal van de toegekende 0 procentleningen op 3371 brengt. Samen met de 2013 2 procentleningen betekent dit dat een totaal van 5384 energieleningen is toegekend. Dat is toch een belangrijke stijging ten aanzien van 2015. Er is dus geen daling van 10 procent. Het gaat in totaal wel degelijk over 5384 energieleningen die in 2018 zijn toegekend.

Er valt in 2018 inderdaad een aanzienlijke toename van het aantal doelgroepdossiers te noteren. Dat kan worden verklaard door de uitbreiding van de prioritaire doelgroep die in mei 2017 door de Vlaamse Regering werd beslist. In 2018 besliste de Vlaamse Regering om bij de bepalingen van de inkomensgrens ook de kinderen ten laste mee in rekening te nemen. Dat verhoogt de maximale inkomensgrens en kan logischerwijze zorgen voor een verdere toename van het aantal doelgroepdossiers. De scope wordt dus veel breder. Momenteel is het echter nog afwachten wat de impact van het verdwijnen van de 2 procentlening zal zijn op het aantal doelgroepleningen, het zogenaamde meeneemeffect. Het is alvast de intentie om in de communicatiecampagne die omtrent de nieuwe taken van de Energiehuizen zal worden gevoerd, voldoende aandacht aan de energielening te besteden. Voor de Energiehuizen is het effect van de toename inzake de doelgroepdossiers beheersbaar omdat op dit moment de 2 procentleningen zijn vervallen. Dat hebben we van hen alleszins zo mogen vernemen.

Het feit dat de doelgroep de energielening hoofdzakelijk aanwendt voor isolatiewerken, kunnen we alleen maar toejuichen. We kunnen daar ook uit concluderen dat de Energiehuizen hun taken zeer goed op zich nemen. Energiebesparende werken zijn immers nog altijd de meest prioritaire ingrepen. Daar moet echt alle prioriteit op liggen. De eerste bekommernis is nog altijd om zo weinig mogelijk energie verloren te laten gaan. De energie-efficiëntie is op dit moment alleszins nog belangrijker dan de hernieuwbare energie. Wat dat betreft is de energielening voor isolatiewerken een goede zaak, zeker bij de kwetsbare gezinnen. Ons doel met de 0 procentleningen is in die zin zeker bereikt.

Het aantal leningen aan rechtspersonen is op dit ogenblik inderdaad nog zeer beperkt. Mogelijke verklaringen hiervoor kunnen liggen in enerzijds de verplichte bankwaarborg die recent middels het verzamelbesluit van 30 november 2018 werd afgeschaft, en anderzijds in de alternatieve leningskanalen voor rechtspersonen die ondertussen gecreëerd zijn. We denken bijvoorbeeld aan het Agentschap voor Infrastructuur in het Onderwijs (AGION) dat voorziet in leningen voor zonnepanelen op scholen, aan het Fonds Culturele Infrastructuur dat leningen ter beschikking heeft voor zonnepanelen bij organisaties die gesubsidieerd worden vanuit Cultuur en Jeugd, en tot slot aan het Participatiefonds Vlaanderen, waar leningen voor hernieuwbare energie aan sociale en beschutte werkplaatsen en maatwerkbedrijven mogelijk zijn. Deze versnippering van het aanbod aan mogelijke leningen zal een impact hebben op het aantal aanvragen dat loopt bij de energiehuizen.

De voorzitter: De heer Gryffroy heeft het woord.

Andries Gryffroy (N-VA): Minister, dank u wel voor de antwoorden.

Het is enerzijds goed dat we, naar aanleiding van de verschillende hoorzittingen die hier werden georganiseerd, de 0 procent-energielening hebben doorgetrokken en vooral dat we de inkomensgrens hebben opgetrokken in functie van het aantal kinderen. Dat zijn goede beslissingen. Ik geef toe dat ik daar in het begin twijfels bij had. Maar ik denk uiteindelijk toch dat het goed is. Zo zijn er bijvoorbeeld oudere mensen van 70 jaar, die moeilijk bij de bank geraken en toch iets willen veranderen aan hun woning, maar onder een bepaalde inkomensgrens vallen en voor wie dat dus geen prioriteit meer is.

Minister, in uw antwoord zegt u dat de kosten bij de energiehuizen beheersbaar zijn. Dat is goed nieuws, want een van onze grootste 'kopzorgen' was hoe we die energiehuizen leefbaar kunnen houden. Maar u spreekt ook van een meeneemeffect. Het feit dat de 2 procent-lening verdwijnt, zou volgens u een invloed kunnen hebben op het aantal 0 procent-energieleningen. Ik begrijp niet goed wat u bedoelt met dat meeneemeffect.

Het is goed dat de bankwaarborg wordt afgeschaft. Maar je ziet duidelijk dat de versnippering waarover u spreekt hoofdzakelijk leningen, ondersteuningen of systemen in verband met hernieuwbare energie betreft. U gaf het voorbeeld van het Participatiefonds Vlaanderen, dat van AGION en ten slotte nog een derde voorbeeld van die versnippering. Maar er is iets dat ik daar niet in terugzie. En dan komen we weer tot dezelfde discussie in verband met mijn voorgaande opmerking over het feit dat 60 procent naar de schil gaat en een kwart naar PV-panelen. We focussen ons bij die rechtspersonen blijkbaar vooral op hernieuwbare energie, terwijl ik er eigenlijk op had gehoopt dat we hier enorm veel projecten zouden kunnen zien rond energie-efficiëntie.

Ik keer terug naar mijn voorbeeld van de sportclubs, die soms met een echt verouderde installatie zitten voor de productie van sanitair warm water. Die mensen zeggen dat ze daarvoor het geld niet hebben, tenzij ze geld inzamelen via een pannenkoekenavond, een tornooi enzovoort, om eindelijk die douches op een deftige manier te kunnen renoveren. Het gaat dan niet enkel over het waterverbruik, maar ook over de productie van warmte. Een tweede pijnpunt dat steeds terugkomt, naast de productie van sanitair warm water, is de verlichting.

Het duurt een tijd om die versnipperde initiatieven op één lijn te krijgen want iedereen beschouwt die als zijn 'eigendom'. Maar waarom zet je in de communicatie, bijvoorbeeld met die sportclubs, niet meer in op energie-efficiëntie? Want die lening is er net daarvoor. We moeten meer daarop werken. Het is volgens mij een heel interessante tool om hernieuwbare energie te plaatsen.

De voorzitter: De heer Danen heeft het woord.

Johan Danen (Groen): Ik deel de mening van de heer Gryffroy in zijn laatste betoog. Ik stel inderdaad ook vast dat heel wat sportclubs problemen hebben met hun technische installaties, vooral voor warm water, verlichting enzovoort. Het zou inderdaad goed zijn, minister, indien u er in verband met de doelgroepencommunicatie goed over nadenkt welke doelgroepen je op welke manier benadert. Dat is volgens mij substantieel en heel erg belangrijk.

Ik wil nog een ander voorbeeld geven. Heel wat jeugdbewegingen, die in veel gevallen een vzw hebben of een vzw daarboven, nemen stroomgroepen, vaak dieselgeneratoren, mee op kamp of bivak. Er zijn voorbeelden gekend van groepen, onder andere in Beringen, Limburg, die een zonnepanelenstroomgroep meenemen op kamp. Zij wekken hun energie op via zonnepanelen, met een batterij eraan. Dat zijn heel goede, innovatieve initiatieven, die al min of meer op punt staan. We kunnen ook die doelgroep van de jeugdverenigingen specifiek benaderen om een energielening te gebruiken voor dat soort investeringen. Dat verdient zich terug. Het is goed voor hun imago en ook goed voor het milieu. We moeten zulke zaken mogelijk maken. Maar dan moeten de jeugdbewegingen wel weten dat het mogelijk is.

Uiteraard wordt de energielening vooral gebruikt voor de klassieke zaken, zoals zonnepanelen en isolatie. Maar ik stel ook vast dat er nog maar weinig rechtspersonen daarvan gebruikmaken. Dat moet meer en beter. Maar u hebt al gezegd dat u daarover beter zult communiceren. Ik hoop dan ook dat we de resultaten daarvan snel kunnen zien.

De voorzitter: De heer Gryffroy heeft het woord.

Andries Gryffroy (N-VA): Ik ben nog iets vergeten te zeggen.

Minister, u zei in uw antwoord terecht: 'exclusief de energieleningen die aan 0 procent worden verstrekt in gevolge een rentesubsidie vanwege de gemeente'.

U hebt daar cijfers genoemd van om en bij de 1400 rentesubsidies, maar blijkbaar is dat dus wel gecentraliseerd, als ik het goed begrijp. U weet immers zeer goed hoeveel rentesubsidies de gemeenten uitschrijven. Is dat dan niet een beetje dubbelop? De gemeenten en de Vlaamse overheid werken hier een beetje naast elkaar. Is het dan niet beter om dat te centraliseren?

Valerie Taeldeman (CD&V): Minister, aan de hand van de cijfers die zijn binnengekomen in antwoord op een aantal schriftelijke vragen merken wij dat de leningen aan 0 procent, die heel specifiek gericht zijn op een sociale doelgroep, echt wel in de lift zitten en die sociale doelgroep dus echt wel bereiken. Dat juichen wij vanzelfsprekend toe. Wij blijven het ook wel wat betreuren dat de lening aan 2 procent werd afgeschaft, ook gelet op de vele aanvragen die er in 2018 toch wel waren.

In uw antwoord op mijn schriftelijke vraag laat u weten dat een aantal banken zich ertoe geëngageerd hebben om voordelige energieleningen, met een rente onder 2 procent, aan te bieden. Ik wil nogmaals duidelijk maken dat het slechts om engagementen gaat en jammer genoeg niet om spijkerharde garanties. Mijn vraag is eigenlijk hoe we dat in de toekomst kunnen monitoren.

De voorzitter: Minister Peeters heeft het woord.

Minister Lydia Peeters: Ik dank jullie voor de bijkomende vragen.

Zijn de kosten voor de energiehuizen beheersbaar? De doelgroep is inderdaad verruimd, nu het aantal kinderen ten laste ook een criterium geworden is. Op dit ogenblik zou ongeveer 46 procent in aanmerking kunnen komen voor een energielening aan 0 procent bij de energiehuizen. Is dat allemaal beheersbaar? De signalen die we op dit moment krijgen geven aan van wel, deels omdat de energielening aan 2 procent is weggevallen. Dat wilde ik even verduidelijken.

Wat betreft het stijgende aantal leningen en de tussenkomst van gemeenten in een aantal van die leningen, is het zo dat een aantal gemeenten klaarblijkelijk het verschil tussen de lening aan 0 procent en 2 procent bijpassen. Dat zit mee in de cijfers verrekend. Ik zie dat de gemeente van mevrouw Taeldeman dat ook doet. We zien een duidelijke stijging in het aantal verstrekte leningen. Op dit moment zijn het er 5384, wat een opmerkelijke stijging is ten opzichte van 2015.

Dat de doelgroep beheersbaar blijft voor de energiehuizen, is dus deels te danken aan het wegvallen van die lening aan 2 procent. Ik wil daarbij benadrukken dat die leningen enkel zijn weggevallen bij de energiehuizen. Mensen die niet in aanmerking komen voor een lening aan 0 procent kunnen wel nog altijd een goedkope lening aangaan bij de banken. De energiehuizen moeten niet de concurrentie aangaan met de reguliere banken, want dan verliezen we de corebusiness uit het oog.

Wat de rechtspersonen betreft, heb ik een vraag gehoord over de versnipperde leningskanalen, waaronder het Agentschap voor Infrastructuur in het Onderwijs (AGION) en de Participatiemaatschappij Vlaanderen (PMV). De kanalen zijn inderdaad her en der verspreid, maar we denken toch dat het alsnog goed is dat een aantal rechtspersonen zoals jeugd- en sportverenigingen nog aanspraak kunnen maken op die lening aan 1 procent en daarvoor de weg kunnen vinden naar de energiehuizen.

Ik zal de opmerking ter harte nemen om nog meer te focussen op communicatie en om de mensen en het verenigingsleven erop te wijzen dat zij terecht kunnen bij de energiehuizen voor een 1 procentlening inzake energie-efficiëntie. Ik zal de energiehuizen nog meer oproepen iets te doen aan de communicatie. Dat is heel belangrijk voor iedereen die te maken heeft met energie-efficiëntie.

Mijnheer Gryffroy, u hebt dus wel degelijk een punt wanneer u het hebt over het versnipperde aanbod van energieleningen bij de andere instanties die vooral focussen op hernieuwbare energie terwijl de energiehuizen vooral focussen op energie-efficiëntie. Ik denk dat lokale besturen het verenigingsleven een warm hart toedragen en tal van initiatieven kunnen nemen om zowel de jeugdverenigingen als de sportverenigingen te ondersteunen.

Mijnheer Danen, u had het over stroomgroepen op zonnepanelen. In het kader van de stroomversnellers belet geen enkel lokaal bestuur om een dergelijke stroomgroep aan te kopen en die tijdens de jeugdkampen ter beschikking te stellen van de jeugdverenigingen. Dat zijn goede praktijkvoorbeelden van energie-efficiëntie.

De voorzitter: De heer Gryffroy heeft het woord.

Andries Gryffroy (N-VA): Wanneer het gaat over rentesubsidie, staat bijvoorbeeld op de site van Leopoldsburg waar er een CD&V-meerderheid is, dat voor iedereen die niet onder de voorwaarde valt om renteloos te lenen, de gemeente de rente op zich neemt onder de vorm van een rentesubsidie. Voor 10.000 euro op zestig maanden betekent dat een rentesubsidie van 511,72 euro. Dat betekent dan wel dat er een 2 procentenergielening is aangegaan en wanneer ik dan cijfers opvraag over de 2 procentleningen, veronderstel ik dat die daar ook in zitten. *(Opmerkingen van minister Lydia Peeters)*

Ja, maar dan hebt u er in totaal maar 3934 en u telt ze nog eens op. Volgens de cijfers die ik heb gekregen, zijn in 2018 1921 0 procentleningen en 2013 2-procentleningen verstrekt. Uit uw antwoord begrijp ik dat van die 2013 er ongeveer 1400 zijn die een rentesubsidie hebben gekregen maar het totaal van 3934 blijft dan. Van die 2013 hebben er ongeveer 1400 een rentesubsidie gekregen naar aanleiding van een initiatief van de gemeente en moeten die niet nog eens worden opgeteld.

De voorzitter: Minister Peeters heeft het woord.

Minister Lydia Peeters: Voor 2018 zijn er in totaal 3371 0 procentleningen verstrekt en 2013 2 procentleningen. Een aantal lokale besturen hebben energiesubsidies toegekend. Ik weet niet welk bedrag de gemeente Leopoldsburg precies heeft gegeven maar het totaal aantal leningen, en die cijfers zijn ons aangereikt door het VEA, bedraagt 5384. Voor alle duidelijkheid zal ik het nog eens navragen maar dat is de informatie die ik van het VEA heb verkregen.

Andries Gryffroy (N-VA): Ik begrijp dat u die informatie hebt gekregen van het VEA maar dan zit er ofwel een fout in uw antwoord ofwel in het antwoord op mijn schriftelijke vraag. Het gaat over een rentesubsidie, dat betekent dat men een subsidie krijgt op de rente maar dan moest die opgenomen worden in de 2-procentlening. Nu heb ik er 2013 aan 2 procent en 1921 aan 0 procent gekregen. Zoals ik het begrijp, zouden er dan 3371 aan 0 procent moeten zijn en zoveel minder aan 2-procent. Er klopt dus iets niet.

Minister Lydia Peeters: Als er een fout in het antwoord staat, is dat in elk geval niet bewust gebeurd. Ik zal het nakijken maar het zijn de cijfers die ik van het VEA heb gekregen.

Andries Gryffroy (N-VA): Dat maakt nog eens duidelijk hoe belangrijk juiste cijfers zijn.

Ik ben blij dat u voor de verenigingen een betere communicatie over energie-efficiëntie aankondigt.

Ik wil er gewoon op wijzen dat het voorbeeld dat collega Danen gaf in verband met een stroomgroep op diesel of een PV-groep op zonnepanelen of batterijen, natuurlijk wel een leuk idee is, maar dat dit gehuurd wordt. En huren gaat dus niet meegaan in dat initiatief rond de energieleningen. Het moet dan al gebeuren door een gemeente die het aankoopt, enzovoort. Zoiets wordt verhuurd, en past dus niet in het kader van de renteloze lening.

De voorzitter: Het zou nog kunnen passen in uw volgende vraag over lokale energieprojecten.

Andries Gryffroy (N-VA): We hebben al een mooi voorbeeld van een lokaal energieproject voor een gemeente. Die kunnen dus een 'packagecontainer' kopen met PV-panelen erop en batterijen erin. Dan kunnen ze misschien meedoen aan dit lokaal energieproject.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Andries Gryffroy aan Lydia Peeters, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over de lokale energieprojecten – 881 (2018-2019)

Voorzitter: mevrouw Valerie Taeldeman

De voorzitter: De heer Gryffroy heeft het woord.

Andries Gryffroy (N-VA): De lokale besturen hebben heel wat potentieel om rationeel om te gaan met energie en om te investeren in duurzame energieproductie. Ik heb vroeger al heel veel vragen gesteld over het ondertekenen van het burgemeestersconvenant. Ik had er vaak mijn bedenkingen bij, namelijk dat het veelal een holle doos is waarbij men met veel poeha en pers erbij iets ondertekent, maar waarbij men eigenlijk weinig doet. U kunt daarover de naslagwerken nalezen. Er is hierrond momenteel ook een samenwerking met de Universiteit van Hasselt, waar een aantal studenten een onderzoek zullen doen naar wat die burgemeestersconvenanten inhouden, en of de mensen er al dan niet wakker van liggen.

– Tinne Rombouts treedt als voorzitter op.

Tussen droom en daad staan vooral praktische bezwaren om concrete maatregelen uit te werken. Het is belangrijk dat de gemeenten het goede voorbeeld geven en daarmee de inwoners inspireren, sensibiliseren en aanzetten tot actie.

De Vlaamse Regering maakt 6 miljoen uit het Klimaatfonds vrij voor lokale energieprojecten rond energie-efficiëntie, hernieuwbare energie, groene warmte of elektrische mobiliteit. Dat kan gaan over hoogrendementsbeglazing in het stadhuis, een warmtepomp in het zwembad of duurzame straatverlichting, of onze container met zonnepanelen en batterijen. De lokale besturen moeten snel zijn. Ze krijgen van 11 maart tot en met 15 april 2019 de tijd om energieprojecten op hun grondgebied in te dienen.

Collega Danen had daarover al met veel poeha in Het Belang van Limburg aangekondigd dat hij u ging ondervragen, omdat die periode wat kort was. Maar ik heb blijkbaar daarover geen vraag gezien.

De gemeente kan tot 75 procent van de investeringskosten recupereren met een maximum van 1 euro per inwoner. In het voorstel dienen de gemeenten de verwachte CO_2-besparing te berekenen. Het VEA zal de projecten met de grootste besparing selecteren.

Mijn vraag gaat eigenlijk vooral over de twee lokale energieprojecten van de laatste jaren: over 'Overal Zonnepanelen', waarbij Vlamingen een groot dak in de buurt konden nomineren, en over de campagne 'Overal Stroomversnellers', waarbij burgers konden stemmen voor een energieproject in de gemeente.

Minister, hoe evalueert u deze twee lokale energieprojecten? Wat zijn de concrete resultaten en de bevindingen van deze lokale energieprojecten?

Op welke manier zullen deze projecten een vervolg krijgen?

Staan er nog andere projecten in de steigers om het draagvlak voor de energietransitie en het investeren in energie-efficiëntie en duurzame energieproductie te vergroten?

De voorzitter: Minister Peeters heeft het woord.

Minister Lydia Peeters: Wat uw vragen betreft, kan ik sowieso stellen dat we de twee burgeruitdagingen die in 2018 ondernomen zijn als zeer succesvol kunnen omschrijven.

De campagne 'Overal Zonnepanelen' liep van 29 januari tot 18 maart 2018. We weten dat er in Vlaanderen een grote hoeveelheid onderbenutte niet-residentiële daken is. Daarom werden tijdens deze campagne burgers opgeroepen om niet-residentiële daken te nomineren, de daken die volgens hen PV-panelen verdienden. Niet alleen werkte de campagne op die manier erg sensibiliserend voor burgers en dakeigenaars over het onderbenutte potentieel van deze daken, maar ze bracht tegelijkertijd ook al deze daken in kaart.

Na de campagne werden de eigenaars van de genomineerde daken aangesproken door het VEA en zijn partners, Fluvius en het Vlaams Energiebedrijf, om dit potentieel dan ook effectief te verzilveren. De eerste fase betreft het contacteren van de eigenaars van de genomineerde daken en het eventueel uitvoeren van de haalbaarheidsstudies.

Dit is een zeer tijdsintensieve bezigheid. Ik kan nu nog niet veel kwijt over de concrete realisaties omdat de campagne op dit ogenblik volop loopt.

De campagne 'Overal Stroomversnellers' werd in het voorjaar van 2018 gelanceerd en hierbij werden alle Vlaamse steden en gemeenten opgeroepen om lokale energieprojecten in te dienen bij het Vlaams Energieagentschap (VEA) binnen de thema's energie-efficiëntie, elektrische wagens en laadpalen, groene warmte en groene stroom. De ingediende projecten die voldeden aan de door de Vlaamse Regering opgelegde voorwaarden werden tussen 28 juli en 7 oktober voorgelegd aan de inwoners van de respectievelijke steden en gemeenten. Indien 1 procent van de volwassen inwoners van de stad of gemeente hun stem uitbracht op het portaal, kon de betrokken stad of gemeente aanspraak maken op een startkapitaal van maximaal 1 euro per inwoner.

De publiekscampagne die hierrond is gevoerd, overtrof veruit de vooropgestelde doelstellingen. Maar liefst 167 gemeenten dienden in totaal 406 lokale energieprojecten in. Uiteindelijk brachten 40.229 Vlamingen hun stem uit via het webportaal en behaalden 149 steden en gemeenten hun doelstelling om minstens 1 procent van hun volwassen inwoners te laten stemmen op een van de ingediende projecten. Tot 31 december 2019 krijgen deze 149 lokale besturen de tijd om aan het VEA te melden welke van de ingediende projecten via het verworven startkapitaal gesubsidieerd zullen worden. Het startkapitaal mag worden toegewezen aan één enkel project, of verdeeld worden over meerdere projecten. Eind februari 2019 was voor 37 gemeenten de opmaak van een ministerieel besluit voor de toekenning van het startkapitaal vanuit de Vlaamse begroting afgerond. De andere volgen natuurlijk nog.

Op 1 maart 2019 heeft de Vlaamse Regering de Call 2019 voor lokale energieprojecten gelanceerd. Deze nieuwe call houdt in dat tussen 11 maart en 30 april 2019 lokale besturen bij het VEA opnieuw lokale energieprojecten kunnen indienen. Als het net als het verhaal van de stroomversnellers zo'n groot succes zal zijn, dan is het zeker aangewezen om opnieuw aan zo'n verhaal te beginnen. Dat heb ik hiermee dan ook gedaan. Met het in het klimaatfonds vrijgemaakte budget van ongeveer 6 miljoen euro hoop ik om in elke gemeente een bijkomend energieproject te kunnen steunen.

Het moet in de Call 2019 telkens gaan om effectieve investeringsprojecten in de eigen stad of gemeente die op 11 maart 2019 nog niet in uitvoering zijn en betrekking hebben op één van de volgende subthema's: energie-efficiëntie, groene warmte of warmtekrachtkoppeling (wkk), elektrische of milieuvriendelijke mobiliteit, of groene stroom in combinatie met een van de voorgaande thema's.

Op de website van het VEA is over deze call al een brochure gepubliceerd met een concrete leidraad voor de lokale besturen.

Er staat tot slot nog een ander project op stapel, maar dat heeft de Vlaamse Regering nog niet definitief goedgekeurd. Zodra ik daar meer over weet, kan ik daar meer over vertellen, maar er is nog geen groen licht gegeven. Ik hoop dat het snel gaat gebeuren. Het is ook een kwestie van u nog wat in blijde verwachting te houden, mijnheer Gryffroy.

De voorzitter: De heer Gryffroy heeft het woord.

Andries Gryffroy (N-VA): Als je A zegt, moet je ook B zeggen.

Als ik het goed heb begrepen, stond er in de mail 15 april. We spreken dus wel degelijk over 30 april als datum waarop dit nieuwe lokale energieproject ten laatste kan ingediend worden.

Hebt u, als het over de campagne 'Overal Stroomversnellers' gaat, een idee over welk budget we dan spreken mochten alle projecten er komen? Dat is natuurlijk niet zo, u spreekt nu over een aantal projecten die eind februari al rond zijn, maar de aanvragers hebben nog een aantal maanden de tijd. Stel dat iedereen zijn project kan indienen, over welk budget spreken we dan?

Als ik het goed heb begrepen, is dit nieuwe lokale energieproject een variante op 'Overal Stroomversnellers', maar met dien verstande dat er hier niet meer zal moeten gestemd worden door minstens 1 procent van de bevolking? Hoe gaat u dan controleren dat men niet tweemaal hetzelfde project zal indienen? Zal het voor de gemeenten op een bepaald ogenblik niet zo zijn dat ze door de bomen het een bos niet meer zien, waardoor ze niet meer duidelijk weten over welk type ondersteuning het gaat?

De voorzitter: De heer Danen heeft het woord.

Johan Danen (Groen): Ik heb ook een aantal vragen over die lokale energieprojecten.

Ik wil ten eerste voor alle duidelijkheid zeggen dat ik voor lokale energieprojecten en voor de ondersteuning van deze projecten ben, maar het probleem dat ik met dit soort initiatieven heb, is dat het ook niet meer is dan dit. Dit is geen energie- of klimaatbeleid. Dit zou het sluitstuk kunnen zijn van een energie- en klimaatbeleid, maar het beperkt zich hiertoe, toch zeker als het over de ondersteuning van de lokale besturen gaat.

In 2013 is het convenant afgeschaft waardoor gemeenten en steden niet langer subsidies voor hun duurzaamheidsambtenaar kregen. Vele steden en gemeenten hebben dan ook afstand gedaan van deze ambtenaar omdat ze er niet langer subsidies voor kregen.

Ik stel helaas ook vast – en daar moet ik de heer Gryffroy alweer gelijk in geven – dat het burgemeestersconvenant in veel gevallen een lege doos is. Dat is een mooi formulier. Qua structureel beleid gebeurt er rond klimaat en energie, behalve af en toe eens iets ad hoc, heel weinig. Ik vind het veel beter dat u de middelen die er zijn, besteedt aan de structurele ondersteuning van steden en gemeenten zodat ze werk kunnen maken van een echt klimaatbeleid. U hebt nu de kans, want de gemeenten en steden zijn bezig met de ontwikkeling van hun beleidsdoelstellingen en beleidsmaatregelen voor de volgende jaren. Ik zou het interessant vinden, mochten de gemeenten en steden op een meer structurele manier ondersteund worden. Bent u bereid om dat alsnog te doen?

De voorzitter: Minister Peeters heeft het woord.

Minister Lydia Peeters: Voor de campagne 'Overal Stroomversnellers' werd destijds 6,4 miljoen euro voorzien, mijnheer Gryffroy. Daarvan is ongeveer een kleine 3,5 miljoen euro al aangewend, dus er is nog zo'n 3 miljoen euro over.

De Call 2019 is een variante daarop. Er is inderdaad geen stemming meer nodig. Ik denk dat die stemming destijds vooral was bedoeld om iedereen er opnieuw bewust van te maken hoe belangrijk het was om volop de kaart van energie-efficiëntie, hernieuwbare energie, energievriendelijke voertuigen en groene warmte te trekken. Daarin zat dus ook het verhaal om mensen bewuster te maken. Met Call 2019 focussen we opnieuw op de ondersteuning van lokale besturen, die toch zeer dicht bij de bevolking staan. Het gaat wel effectief over nieuwe investeringsprojecten in eigen stad of gemeente. U weet dat overal de gemeentebesturen zijn vernieuwd, er staan dus ook nieuwe projecten voorop die nog niet in uitvoering zijn. Het is dus heel belangrijk dat het over nieuwe projecten gaat.

De exacte datum is wel degelijk 30 april en niet 15 april. Daarrond bestond misschien wat verwarring of een misverstand.

Dan is er de kritiek van de heer Danen die zegt dat dit te beperkt is in het kader van het klimaatbeleid. Ik denk, mijnheer Danen, dat u wel heel goed weet dat dit lang niet het enige is wat we doen. Deze Call 2019 is zeker niet het enige wat we qua klimaat ondernemen, anders zouden er in deze commissie niet zo veel vragen over energie-efficiëntie en hernieuwbare energie worden gesteld. Ik denk dat we heel wat maatregelen

nemen, maar dit is een nieuw initiatief naar de nieuwe lokale besturen na de gemeenteraadsverkiezingen. Iedereen is zich wel bewust van het belang van energie- en klimaatmaatregelen, maar we willen dat op deze manier nog eens extra ondersteunen.

Dat de burgemeestersconvenant een lege doos is, dat laat ik voor uw rekening. Ik denk dat het de verantwoordelijkheid is van iedereen en zeker ook van de lokale besturen. Zelf was ik zeer actief in ons lokaal bestuur. Voor ons was dat zeker geen lege doos. Mijnheer Gryffroy, misschien doet het een beetje pijn dat in Limburg die burgemeestersconvenanten zeer goed lopen. Als Limburger mag ik dat toch een klein beetje benadrukken. Ik beschouw ze zeker niet als een lege doos.

Collega Danen, wat betreft een betere structurele ondersteuning van de lokale besturen inzake klimaatbeleid: ik hoor het u graag vertellen en ik hoop dat we daar straks in het kader van toekomstige besluitvorming nog meer nieuws over kunnen brengen, maar daar kan ik vandaag nog niet op ingaan.

De voorzitter: De heer Gryffroy heeft het woord.

Andries Gryffroy (N-VA): De kritiek op de burgemeestersconvenanten is de volgende. We hebben het onderzoek gedaan en geen enkele gemeente in Vlaanderen doet de moeite om het verbruik van het eigen gebouwenpark en wagens in te vullen in de Excelfile van de Vlaamse Instelling voor Technologisch Onderzoek (VITO). Lokaal worden er wel gegevens bijgehouden en iedereen doet dat op een verschillende manier, maar er is geen centralisatie van die gegevens via de Excelfile van VITO. Ik heb me toen de vraag gesteld wat er schort. Vinden ze de weg niet naar die Excelfile van VITO? Is het niet duidelijk genoeg? Is het niet transparant genoeg? Nochtans krijgt elke gemeente die gegevens binnen via de distributienetbeheerders, die duidelijk opgeven wat het eigen verbruik is van elektriciteit en aardgas. Wat ze niet aanleveren, kunnen ze uiteraard niet opgeven. Dat was het pijnpunt dat ik toen heb aangekaart.

Dat pijnpunt blijft. Je ziet inderdaad dat de burgemeestersconvenant meer sensibiliserend werkt. Ik heb niet gezien dat duurzaamheidsambtenaren hun ontslag gekregen hebben, integendeel, er zijn er bijgekomen. Dat is niet het pijnpunt. Het pijnpunt was – en ik denk dat deze call daaraan tegemoet komt – hoe je concreet iets gaat uitwerken. U zegt dat u nog met iets bezig bent. Dan zou het misschien wel handig zijn dat we daar ook aan koppelen dat de gemeenten die opgenomen worden in de call en die de ondersteuning krijgen, er minstens voor zorgen dat hun eigen verbruik van elektriciteit en aardgas op een centraal databaseplatform terechtkomt. Dat moet voor mij niet de Excelfile van VITO zijn, het mag ook iets anders zijn. Daardoor kun je achteraf zeggen waarin is geïnvesteerd en wat de CO_2-besparing was. Je kunt dan centraal aangestuurd bekijken wat de bijkomende mogelijkheden zijn. Als u dan nog met iets komt, moet u dat daar misschien aan koppelen. Dat was mijn voornaamste commentaar op de burgemeestersconvenanten, namelijk dat er geen centrale database is.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld

VRAAG OM UITLEG van Andries Gryffroy aan Lydia Peeters, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over de mini-energiebeleidsovereenkomsten (mini-EBO's) voor kmo's
– 882 (2018-2019)

Voorzitter: mevrouw Tinne Rombouts

De voorzitter: De heer Gryffroy heeft het woord.

Andries Gryffroy (N-VA): We zijn het er allemaal over eens dat iedereen, zowel de overheid als de bedrijven en de gezinnen, zijn steentje moet bijdragen om de

doelstellingen te halen. Er is nog een groot potentieel om te investeren in duurzame energie en in te zetten op energie-efficiëntie.

Investeren in energiebesparing loont en is zichtbaar op de energiefactuur. We stellen echter vast dat kmo's op dat vlak nog heel wat kansen laten liggen. Vanzelfsprekend gaat het gros van de investeringen van kmo's naar de corebusiness van de onderneming en minder naar energiebesparing, terwijl dat laatste een interessante besparing zou kunnen opleveren.

Het is belangrijk dat intenties ook effectief worden omgezet in actie. In dat opzicht zijn er sinds 2014 de energiebeleidsovereenkomsten (EBO's) voor grote bedrijven. Deze focussen op energie-efficiëntie. In 2017 werd een eerste sectorale energiebeleidsovereenkomst of mini-EBO afgesloten met Horeca Vlaanderen. Daarbij geeft het Vlaams Energieagentschap (VEA) ondersteuning aan de horecasector om gedurende twee jaar duizend horecazaken te begeleiden om energie-efficiënter te worden. Er werd ook een mini-EBO afgesloten met de Federatie Voedingsindustrie (Fevia) en Agoria en ten slotte zijn er gesprekken met Boerenbond en Comeos. De pilootprojecten hebben een looptijd van achttien maanden tot twee jaar. Het gemiddelde budget bedraagt 150.000 euro. In de beleidsbrief Energie 2018-2019 werden deze projecten als een succes omschreven.

Minister, de eerste mini-EBO met Horeca Vlaanderen gaat de laatste maanden in. Op welke manier wordt deze mini-EBO geëvalueerd? Wat zijn mogelijk al de resultaten? Hoe zal het een vervolg krijgen? De monitoring van de aanvragen en het besparingspotentieel is belangrijk voor een demonstratieproject. Tijdens de bespreking in de commissie van 24 mei 2017 gaf uw voorganger aan dat hij dat zou opnemen met het VEA.

Ik verklaar mij nader aan de hand van een sector die hier niet in werd opgenomen, maar het wel duidelijk maakt: de wellnesssector. Er zijn daar een paar types van investeringen die superinteressant zouden kunnen zijn. Bijvoorbeeld: hoe maak je op een energievriendelijke manier het sanitair warm water aan of het warm water voor je wellnessbeleving? Je zou een pilootproject kunnen opstarten bij een aantal wellnesscentra. Achteraf zou dat dan gemakkelijk kunnen worden gekopieerd door anderen, zodat die studie niet telkens opnieuw moet worden gemaakt. Want die wellnesscentra lijken uiteindelijk allemaal een beetje op elkaar. Minister, wat is de stand van zaken daarvan? Op welke manier zullen die projecten worden gemonitord?

Hoe worden de goede praktijken gedeeld bij de lopende mini-EBO's?

Op welke manier zal er worden samengewerkt met de andere sectoren? Welke andere sectoren komen eveneens in aanmerking voor een mini-EBO?

Wat is het totale budget dat daarvoor zal of kan worden uitgetrokken?

De voorzitter: Minister Peeters heeft het woord.

Minister Lydia Peeters: Wat Horeca Vlaanderen betreft, lag het zwaartepunt tijdens het eerste jaar op het afsluiten van raamcontracten en op het uitrollen van de mini-EBO via lokale communicatiecampagnes. Uit de rapportage van oktober 2018 bleek dat de infosessie alvast op veel belangstelling kon rekenen. Het tweede jaar van de mini-EBO, dat loopt van oktober 2018 tot oktober 2019, staat in het teken van het realiseren van de doelstelling om in duizend horecaondernemingen energiebesparende maatregelen te implementeren.

De volgende rapportage omtrent het project van Horeca Vlaanderen staat begin april gepland. Op dat moment wordt een duidelijk beeld verwacht over het aantal uitgevoerde investeringen en de bijhorende gerealiseerde energiebesparing.

Op basis van de resultaten zal het Vlaams Energieagentschap (VEA) de komende maanden in overleg met Horeca Vlaanderen het proefproject waar nodig bijsturen en evalueren. Bij een gunstige evaluatie zal worden bekeken of het wenselijk is om het huidige traject door te zetten of te vernieuwen. Er worden gelijkaardige evaluaties gepland met Fevia en Agoria, en met Comeos en de Boerenbond. Dat zijn trajecten van drie tot vier jaar, die lopen tot december 2022. De eindevaluatie volgt dan ook pas in 2022.

Alle mini-EBO's rapporteren per semester over de vooruitgang binnen het proeftraject. Om de voortgang van de mini-EBO's te kunnen monitoren, worden in deze rapportage minstens de volgende zaken opgenomen: ten eerste, het aantal gecontacteerde ondernemingen; ten tweede, de afgesloten raamcontracten; ten derde, het aantal begeleide ondernemingen bij de implementatie van een energiebesparende investering; ten vierde, een monitoring van de uitgevoerde investeringen. Dat laatste gaat specifiek over het type, de energiebesparing, het aantal en de investeringskosten.

De resultaten van de pilootprojecten zullen worden gedeeld zodra er voldoende relevante resultaten beschikbaar zijn. Momenteel is dat nog niet het geval. De pilootprojecten zitten daarvoor nog niet in een ver genoeg gevorderd uitvoeringsstadium.

De mini-EBO's worden telkens met een sectorfederatie afgesloten. Er worden geen sectoren op voorhand uitgesloten voor het afsluiten van een mini-EBO. Op dit moment lopen er proeftrajecten met Horeca Vlaanderen, Fevia, Agoria, de Boerenbond en Comeos. De projectsubsidies bedragen voor Horeca Vlaanderen 144.900 euro, voor Fevia 150.000 euro, voor Agoria 158.444 euro, voor de Boerenbond 150.000 euro en voor Comeos 160.000 euro.

De omvang van het totale budget dat zal worden uitgetrokken voor een verdere uitrol van de mini-EBO's zal na de evaluatiefase van de pilootprojecten worden bepaald en is op dit ogenblik nog niet vastgelegd. Dat kan ten vroegste gebeuren in het kader van de begrotingsopmaak 2020.

De voorzitter: De heer Gryffroy heeft het woord.

Andries Gryffroy (N-VA): Minister, ik dank u voor uw antwoord. Ik blijf wat op mijn honger zitten wat betreft die monitoring. U kunt blijkbaar wel te weten komen welke investeringen er gebeuren en wat daarvan de besparingen zijn. Maar ik had indertijd een heel specifieke vraag gesteld. Ik had toen het voorbeeld gegeven van een EFRO-project (Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling).

Het ging om een project in de schrijnwerkerijsector, waarbij er ondersteuning was om een aantal projecten uit te voeren en waarbij het energieverbruik voor en na de investering gemeten werd, om de gegevens achteraf binnen de federatie publiek toegankelijk te maken. Gelijkaardige bedrijven konden zo nagaan of een bepaalde investering ook voor hen nuttig zou zijn.

Mijn vraag is of het niet mogelijk is om de resultaten van de monitoring voor en na de installatie in de cloud te plaatsen, want uiteindelijk krijgen zij indirect geld van de overheid. Die resultaten zouden ter beschikking moeten staan voor bedrijven die met een gelijkaardig probleem kampen en willen nagaan of een bepaald type investering rendabel kan zijn. Uw voorganger vond dat een goed idee en ging dat overwegen, maar uit uw antwoord kan ik niet afleiden of dat nu effectief zo opgevolgd wordt.

De voorzitter: Minister Peeters heeft het woord.

Minister Lydia Peeters: Mijnheer Gryffroy, wat dit betreft heb ik denk ik al gezegd dat alles over die proefprojecten gaat en dat we alles verder zullen moeten evalueren. Het verhaal van dat EFRO-project is mij nog niet volledig duidelijk en ik

zal het dus moeten navragen, maar ik denk in elk geval dat we de proefprojecten een kans moeten geven.

Recent heb ik ook gehoord dat men inzake energiebesparing zeer goede resultaten verwacht van het innovatief proefproject Easy Food Energy Savers (EFES), dat hier in de commissie ook al ter sprake is gekomen. Ik denk dat we de monitoring en evaluatie moeten afwachten en ik hoop dat we daaromtrent in april bijkomende informatie zullen krijgen. Uw suggestie rond dat EFRO-project neem ik zeker in overweging en dat bekijken we later opnieuw.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Andries Gryffroy aan Lydia Peeters, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over de vervallen energieprestatiecertificaten (EPC's) voor publieke gebouwen
– 883 (2018-2019)

Voorzitter: mevrouw Tinne Rombouts

De voorzitter: De heer Gryffroy heeft het woord.

Andries Gryffroy (N-VA): We moeten blijven inzetten op rationeel energiegebruik. Door rationeel om te springen met energie vermindert het verbruik, wat zich vertaalt in een verlaagde energiefactuur en minder milieuvervuiling.

Wie vandaag een huis verkoopt of verhuurt moet een energieprestatiecertificaat (EPC) kunnen voorleggen. Dit document geeft aan hoe energiezuinig en -efficiënt het gebouw is en heeft daarmee een sensibiliserend karakter. Een EPC is eveneens verplicht voor publieke gebouwen, met name gebouwen waarin publieke organisaties gevestigd zijn die aan een groot aantal personen overheidsdiensten verstrekken.

Een EPC voor publieke gebouwen wordt opgemaakt door een erkende energiedeskundige type C of een interne energiedeskundige en is gebaseerd op het gemeten werkelijke jaarverbruik van de publieke organisatie. Vanaf 1 januari 2015 moeten alle publieke gebouwen die groter zijn dan 250 vierkante meter over een EPC beschikken. Het EPC moet op een voor het publiek opvallende plaats uitgehangen worden.

Eind 2018 vervallen de eerste certificaten voor publieke gebouwen en moet het EPC worden vernieuwd. Voor een aantal gebouwtypes, waaronder zorginstellingen en scholen werden recent nog energieaudits of potentieelscans opgemaakt. In de beleidsbrief Energie 2018-2019 wordt aangegeven dat deze documenten zullen worden hergebruikt en worden aanvaard om te voldoen aan de EPC-verplichting voor publieke gebouwen. Het Vlaams Energieagentschap (VEA) zal daarvoor een alternatieve procedure uitwerken die gebruik maakt van de informatie uit de Terradatabank.

Voor welke publieke gebouwen moet het EPC worden vernieuwd? Hoe zult u dit controleren en opvolgen?

Welke werkwijze hanteert het VEA om de energieaudits of potentieelscans te hergebruiken om te voldoen aan de EPC-verplichting voor publieke gebouwen? Zijn beide instrumenten compatibel en voldoende op elkaar afgestemd?

De voorzitter: Minister Peeters heeft het woord.

Minister Lydia Peeters: Zoals u weet, is een EPC voor publieke gebouwen in principe tien jaar geldig. Het klopt dat de eerste EPC's eind 2008 en begin 2009 werden opgemaakt, wat betekent dat de eerst opgemaakte EPC's ondertussen zijn vervallen.

Voor de EPC's die vervallen zijn, kan men via de gewone werkwijze documenten en vragenlijsten invullen op de webapplicatie van het VEA en zo een vernieuwing

aanvragen. Dat kan allemaal worden opgevolgd. Ik kan u ook nog meedelen dat alle lokale besturen in het najaar van 2018 een schrijven hebben ontvangen om alle EPC's te vernieuwen.

Het VEA laat nog weten dat er sinds het laatste trimester van 2018 een toename op te merken is van het aantal ingediende EPC's voor publieke gebouwen.

In 2017 waren er 171 nieuwe EPC's opgemaakt, in 2018 was dat aantal al verdubbeld tot 338, en de eerste twee maanden van 2019 werden al 214 EPC's ingediend. Met deze eerste twee maanden van 2019 zitten we al boven het totale aantal EPC's in 2017. Deze evolutie wijst er wel degelijk op dat de vernieuwing van de EPC's volop op gang is gekomen.

Het VEA heeft in overleg met het Vlaams Energiebedrijf inderdaad ook de piste geopend om voor een aantal doelgroepen het nieuwe EPC te laten opmaken via de Terra-databank. Hiervoor kunnen dan de data die beschikbaar zijn in Terra worden gebruikt. Deze ontwikkeling loopt nog. Het VEA blijft de voortgang in de verdere ontwikkeling van het Terra-project door het Vlaams Energiebedrijf opvolgen. Pas zodra er duidelijkheid is, inclusief over de vraag of deze piste een meerwaarde biedt voor de specifieke doelgroep, zal ze actief worden gepromoot.

De voorzitter: De heer Gryffroy heeft het woord.

Andries Gryffroy (N-VA): Die aantallen stellen mij deels gerust omdat men er volop mee bezig is. Er moet volop worden ingezet op die koppeling met de Terra-databank, want daar zijn de gegevens van de verbruiken beschikbaar. In die Terra-databank zitten ook oppervlaktes. Er zitten voldoende gegevens in om semiautomatisch het EPC te laten uitkomen. Anders zou het ook wel eens kunnen – dat was de schrik die ik meer dan een jaar geleden had – dat we onvoldoende EPC-deskundigen zouden hebben om het allemaal op te maken, terwijl de gegevens er eigenlijk zijn. Zo zijn die ook nuttig om te kunnen gebruiken.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Andries Gryffroy aan Lydia Peeters, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over de cijfers en de monitoring van het energiebeleid
– 884 (2018-2019)

Voorzitter: mevrouw Tinne Rombouts

De voorzitter: De heer Gryffroy heeft het woord.

Andries Gryffroy (N-VA): Minister, het zal u niet verwonderen dat ik met een dergelijke vraag om uitleg kom. Al van bij het begin van deze legislatuur is dit mijn dada. Ik kijk nu op de website van het Vlaams Energie Agentschap (VEA), om vast te stellen dat de hoeveelheid groene energie in gigawattuur momenteel op 6,7 procent zit. Dat is gevalideerd op 31 december 2017. Ik vind dat niet kunnen. Het is nu maart 2019 en we hebben hier een gevalideerd cijfer van december 2017.

Minister, op basis daarvan heb ik al heel wat schriftelijke vragen gesteld om te proberen achterhalen waar bijvoorbeeld de windmolens staan. Dan krijg ik daar een antwoord op dat gaat over vermogens, maar ik krijg nooit een antwoord over wat ze hebben geproduceerd. Ik zie u nu al kijken: tja. Maar u begrijpt dat dit niet kan.

Ondertussen hebben we de stroomvoorspeller. Vanaf de indienstname van de stroomvoorspeller is dat probleem opgelost want dan kun je wel online zien wat we aan het produceren zijn. Vandaag zijn we 7,2 procent zonne- en windenergie van de totale vraag in Vlaanderen aan het produceren. Vandaag zal het waarschijnlijk vooral

windenergie zijn. Ik heb al verschillende keren aangekaart dat www.energieopwek.nl dit wel kan. Waarom kunnen wij dat niet?

Ik zit nog steeds met een gebrek aan historische data. Blijkbaar is die stroomvoorspeller maar een voorspeller, en is wat men bijhoudt zogenaamd niet gevalideerd. Moeten we dan weer wachten tot de validatie van de cijfers om de exacte cijfers te krijgen? Op deze manier is het moeilijk om een beleid te vormen, want zo zit je altijd tussen twee stoelen: werk ik op basis van de stroomvoorspeller en welke gegevens daarop staan, of werk ik op basis van de cijfers die gevalideerd zijn door het VEA en de regulator, om dan te moeten concluderen dat ik veertien maanden na datum nog altijd geen gevalideerd cijfer heb? Ofwel is dat omdat dat maar één keer per jaar gebeurt, waardoor het een tijd duurt en ik lang moet wachten. Ja, dan moeten we dat systeem veranderen. Voor mij is het onbegrijpelijk dat ik daar zo lang moet op wachten.

Dat gaat niet alleen over PV-panelen, waarvan we ook weer de vermogens kennen maar niet weten over hoeveel megawattuur het gaat, tenzij zoveel maanden later. Het gaat ook over de REG-premies (rationeel energieverbruik) en andere maatregelen.

Minister, u hebt een aantal initiatieven kunnen nemen met die stroomvoorspeller.

Maar ik zit nog altijd met de discussie over de historische data waarbij ik enkel megawatt en geen megawattuur heb. Ik heb daarover verschillende vragen gesteld en daarop globale cijfers gekregen voor 2017 maar niet voor eerder. Ik kreeg globale cijfers per provincie maar niet per windproject. Ik kan dan ook niet evalueren of het aantal winduren in Limburg zoveel hoger ligt dan aan de kust of omgekeerd. We moeten veel te lang wachten op de validatie.

Minister, hoe kunnen de cijfers over de effectief geproduceerde megawattuur ter beschikking worden gesteld? Moet het altijd zo lang duren of moeten we een andere methodiek vinden waardoor we dit veel sneller kunnen valideren?

Hoe kunnen deze gegevens beter en vooral sneller verzameld en gemonitord worden? Welke stappen zult u daarvoor ondernemen?

Op welke manier kan de huidige procedure voor het verzamelen, controleren en ter beschikking stellen van cijfers performanter en sneller worden gemaakt? Welke drempels detecteert u om de informatie-uitwisseling tussen de distributienetbeheerders en het Vlaams Energieagentschap te verbeteren en te vereenvoudigen?

Naar aanleiding van deze vraag hebben we in de maand december telkens de klassieke discussie waarbij de windorganisatie zegt dat er zoveel windmolens zullen worden geplaatst in megawatt, terwijl het er volgens de communicatie van het kabinet waarschijnlijk iets meer of iets minder zullen zijn. Wanneer ik dan de cijfers op de website van het VEA bekijk, dan gaat het over gevalideerde cijfers die beduidend lager liggen. Er wordt dus maar gegoocheld met cijfers over megawatt, maar megawatt interesseert me niet, megawattuur interesseert me.

De voorzitter: Minister Peeters heeft het woord.

Minister Lydia Peeters: Mijnheer Gryffroy, het is inderdaad interessant om zeer snel de juiste cijfers te krijgen maar u zult begrijpen dat dat allemaal niet zo evident is.

Op dit ogenblik worden de officiële cijfers inzake hernieuwbare energieproductie jaarlijks gepubliceerd rond eind september. Die cijfers zijn opgebouwd uit verschillende gegevensbronnen zoals de toekenning van de groenestroomcertificaten, de jaarlijkse bevraging van de groenewarmteproducenten en andere bronnen zoals de jaarlijkse integrale milieujaarverslagen. Die cijfers en bronnen worden geanalyseerd, met elkaar vergeleken en samengevoegd door de Vlaamse Instelling voor Technologisch Onderzoek (VITO) of Energyville in het kader van een referentietaak.

Dat dit een hele opdracht is, blijkt ook uit het feit dat Eurostat (statistical office of the European Union) de lidstaten tot eind november van het jaar de tijd geeft om deze gegevens aan te leveren. Indien het voor de lidstaten mogelijk zou zijn om deze cijfers veel vroeger aan te leveren, zou een instantie zoals Eurostat zeker dergelijke late deadline niet vastleggen. Dat is toch wel een teken aan de wand.

U had het zelf ook over de stroomvoorspeller. We publiceren voor Vlaanderen maandelijkse cijfers via de stroomvoorspeller. Die houdt rekening met de maandelijks geïnstalleerde vermogens van zonnepanelen en windturbines. Daarbij is een opsplitsing mogelijk per provincie en gemeente. De stroomvoorspeller laat toe om op elk moment de productie van de afgelopen maanden of het afgelopen jaar te ramen op basis van weermetingen zoals de zonne-instraling en de windmetingen voor de betreffende periode. De stroomvoorspeller bereikt daarmee een grote nauwkeurigheid maar kent in tegenstelling tot de cijfers in de jaarlijkse energiebalans geen gevalideerde gegevens.

De nieuwe rapporteringstermijnen voor Fluvius en het VEA over de energiepremies werden vastgelegd in het verzamelbesluit dat door de Vlaamse Regering op 30 november 2018 werd goedgekeurd. Ik zal nu op het einde van het eerste trimester kunnen beschikken over de gevalideerde cijfers voor 2018, voordien was dat pas het geval na het derde trimester.

Een verdere aanscherping van de in het Energiebesluit vastgelegde termijnen lijkt mij niet aangewezen. Dit zou de datakwaliteit te veel in het gedrang brengen.

Zoals eerder al meerdere malen gezegd in deze commissie, is de productie van hernieuwbare energie geen maatstaf voor het succes van het gevoerde energiebeleid.

Het klopt dat onze doelstelling altijd uitgedrukt wordt in gigawattuur, maar dit is natuurlijk enkel maar het product van het geïnstalleerde vermogen aan productie-installaties vermenigvuldigd met het aantal uren dat deze installaties effectief draaien. Het is hier al een paar keer gezegd dat het beleid geen impact heeft op wanneer het waait en wanneer de zon schijnt. Zoals eerder aangegeven, zijn voor de berekening van de jaarlijkse productie aan hernieuwbare energie ingewikkelde berekeningen noodzakelijk. Op dit moment lijkt het mij onmogelijk om sneller tot gevalideerde gegevens te komen. We hebben al een aantal stappen gezet om sneller tot tussentijdse inzichten te komen. De stroomvoorspeller is daar een mooi voorbeeld van.

Opnieuw: het zou allemaal zeer interessant zijn om zeer snel en zeer accuraat alle mogelijke cijfers te hebben, maar ze moeten ook heel correct zijn en ze moeten gevalideerd zijn. Het verhaal van Eurostat is een duidelijk teken aan de wand.

De voorzitter: Mijnheer Gryffroy heeft het woord.

Andries Gryffroy (N-VA): U spreekt over officieel 1 september. Is het dan 1 september het jaar daarna? Als het 1 september het jaar daarna is, dan is dat 1 september 2018. Dan zou ik de gegevens van 2017 moeten hebben. Als je kijkt naar groene energie in gigawattuur is het cijfer op 31 december 2017 momenteel beschikbaar. Op 30 november 2018 zouden ze moeten klaar zijn voor Eurostat.

Minister Lydia Peeters: Bij het VEA ziet u op dit moment de cijfers tot en met december 2017. U kunt ze daar nu traceren. Ze moeten uiterlijk eind november aan Eurostat ter beschikking worden gesteld.

Andries Gryffroy (N-VA): In november van welk jaar?

Minister Lydia Peeters: 2018.

Andries Gryffroy (N-VA): Met andere woorden: ik moet nu wachten voor 2018 tot…

Minister Lydia Peeters: Zodra ze gevalideerd zijn door VITO, kunnen ze worden gepubliceerd op de website van het VEA. Ze moeten uiterlijk in november 2019 aangeleverd worden aan Eurostat.

Andries Gryffroy (N-VA): Dan konden deze cijfers hier eigenlijk eind vorig jaar al aangepast zijn?

Minister Lydia Peeters: Neen, ze moeten eerst gevalideerd worden.

Andries Gryffroy (N-VA): Ze zijn gevalideerd, want u moet ze op 30 november 2018 doorgeven aan Eurostat. We zijn vandaag 2019. Als u ze hebt doorgegeven aan Eurostat, dan zijn ze gevalideerd.

Minister Lydia Peeters: Die van 2017 zijn gevalideerd en doorgegeven aan Eurostat en staan op de website. Die van 2018 zijn op dit ogenblik in onderzoek wat betreft de validering.

Andries Gryffroy (N-VA): Je zou inderdaad kunnen discussiëren over het valideren en dergelijke meer. Mijn vraag is: hoe groot is het procentuele verschil tussen gevalideerde cijfers en voorlopige cijfers? Waarom vraag ik dat? Het is cruciaal als het gaat over het kunnen voeren van een beleid. U zegt dat u maar een beleid kunt voeren op basis van gevalideerde cijfers. Dan lopen we een jaar achter. Als u zegt dat we ook een beleid kunnen voeren op basis van voorlopige cijfers, en die wijken gemiddeld een paar procent af van gevalideerde cijfers, dan kan dat wel belangrijk zijn. Ik geef een voorbeeld. Er stond in het regeerakkoord met betrekking tot windenergie dat we zouden kijken naar een gedifferentieerde aanpak. De vraag is: is het niet interessant om bijvoorbeeld windenergie aan de kust minder te ondersteunen dan in Limburg? Je kunt dat niet doen zolang je geen evolutie ziet wat betreft megawattuur of gigawattuur. Het beleid hangt af van de snelheid van het hebben van de cijfers. Die heb ik niet. De vraag is of de discrepantie zo groot is dat je geen beleid durft te voeren op basis van voorlopige cijfers.

De voorzitter: Minister Peeters heeft het woord.

Minister Lydia Peeters: Ik kan niet specifiek aangeven wat op dit ogenblik het verschil is tussen gevalideerde cijfers en voorlopige cijfers. Ik zal dat navragen. Ik geef het voorbeeld van de REG-premies (rationeel energiegebruik). U zegt dat je geen beleid kunt voeren als je altijd gebruik maakt van cijfers die meer dan een jaar oud zijn.

Over het verhaal van Eurostat zeg ik opnieuw: we moeten ze pas in november van het daaropvolgend jaar hebben, ze moeten ook gevalideerd worden. Voor de REG-premies (rationeel energiegebruik) vragen we bijvoorbeeld wel een maandelijkse rapportage. Ook dat is niet gevalideerd, maar we denken toch dat het zeer nauw aansluit op het verhaal van de effectieve cijfers.

Met de stroomvoorspellers hebben we toch al een aantal voorlopige cijfers en zien we ook waar eventueel bijgestuurd moet worden. Maar heel specifiek, de gevalideerde cijfers, dat gebeurt één keer per jaar. Ze worden ook één keer per jaar expliciet doorgegeven door de exploitant. We kunnen daar niet sneller schakelen. We zijn daar ook gebonden, en dat geldt voor elke lidstaat, als ik opnieuw zie dat Eurostat daar toch niet aangeeft dat de deadline veel vroeger zou moeten zijn. Opnieuw, cijfers zijn heel belangrijk, en de stroomvoorspeller geeft alleszins toch al een zeer belangrijke indicatie.

De voorzitter: De heer Gryffroy heeft het woord.

Andries Gryffroy (N-VA): Dat zou inderdaad een interessante studie zijn, om te zien hoe de voorlopige cijfers afwijken van de gevalideerde cijfers, zodat we meer

kunnen werken rond voorlopige cijfers, en dat we ook duidelijk zeggen dat het voorlopige cijfers zijn.

Aan de andere kant zien we halfweg december wel altijd een debat over bijkomende capaciteit van zonne- en windenergie, en wordt daar volop over gecommuniceerd. Maar eigenlijk is het dan ook maar een voorlopig cijfer, waarover dan nog eens gediscussieerd wordt door de associatie en door ons. Dan kan er wel een debat zijn over het halen van onze doelstelling, omdat we waarschijnlijk zoveel megawatt geplaatst zullen hebben. Maar als het gaat over megawattuur en gigawattuur wordt er altijd geschermd met het feit dat ze nog niet gevalideerd zijn. Ik vind dat je daar dan consequent in moet zijn, en, als de discrepantie tussen gevalideerde en voorlopige cijfers niet groot zou zijn, meer met maandelijkse updates van voorlopige cijfers moet werken, zodat we die discussie niet altijd moeten voeren.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.